

INFO FAC

Núm 13 Abril 2009

Federació d'Ateneus de Catalunya
Plaça Víctor Balaguer, 5, 1r. 08003 Barcelona
Tel. 93 268 81 30
ateneus@ateneus.cat www.ateneus.cat

EDITORIAL

Després de la cloenda del 5è Congrés d'Ateneus de Catalunya, que vam celebrar a Barcelona el passat 15 de febrer, des de la FAC ja ens hem posat mans a l'obra per contribuir tant com sigui possible a la construcció de l'associacionisme sociocultural del futur a través del creixement dels ateneus, casals i centres culturals del present. Aquest era el lema del Congrés i això és el que volem fer a partir d'ara, seguint les diverses línies d'actuació que vam acordar aleshores.

I és que el congrés ens ha deixat un full de ruta que és, sens dubte, molt ambiciós però que estem segurs que també és el que més s'adequa a les necessitats de les entitats federades. No hem d'oblidar que és el resultat de 13 mesos de procés participatiu a través del qual les persones que fem possible les entitats socioculturals catalanes hem pogut definir quins són els nostres objectius i quines línies de treball hem de desenvolupar per aconseguir-los. Del procés n'han sortit propostes molt interessants i necessàries pel que fa a temes tant importants per a les nostres entitats com el patrimoni, les activitats, el paper de les persones associades, la integració a les entitats de nous col·lectius, els reptes de futur que tenim per endavant, la participació activa, la comunicació, la professionalització de la gestió... molts reptes de futur que cal que comencem a treballar ja entre tots i totes.

Per a aquest any 2009, des de la FAC volem oferir a totes les entitats federades més elements per tal que puguin desenvolupar les línies de treball extretes del 5è Congrés. Com en tots els InfoFACs del mes d'abril hi podreu trobar una explicació detallada del projecte que l'Assemblea General de la Federació d'Ateneus de Catalunya va aprovar per a l'any 2009. L'objectiu de les línies d'actuació marcades és el de donar més suport, eines, recursos i serveis als membres de les juntes directives de les entitats federades per tal que puguin millorar la seva tasca al capdavant de les entitats i potenciar la seva acció de dinamització comunitària de l'entorn a través de la cultura i el lleure.

Però tots aquests esforços seran en va si les entitats no posen voluntat i ganes de mirar cap al futur, optimitzar la seva gestió i potenciar les seves activitats. Per fer-ho, us animo a consultar el document final de conclusions del Congrés, el full de ruta per al conjunt del moviment, que heu d'haver rebut per correu postal i que també us podeu descarregar al Bloc del 5è Congrés d'Ateneus de Catalunya (www.ateneus.cat/5congres).

Totes les persones que estem vinculades d'alguna manera al moviment ateneístic català tenim el repte d'enfortir les nostres entitats. Amb el document de conclusions del Congrés tenim el manual sobre com fer-ho. Ara toca passar-ho a la pràctica. Certament, requerirà molts esforços per part de tots i totes però si estem convençuts del valor afegit que les nostres entitats aporten al país tenim l'obligació moral de fer-ho, gaudint la nostra tasca associativa al màxim i aprofitant tot el que ens reporta.

Ara toca seguir construint plegats el futur de les nostres entitats. Ens hi posem?

Pere-Joan Pujol i Macau
President de la Federació d'Ateneus de Catalunya

EN PORTADA

2 UN CONGRÉS PER CONSTRUIR EL MOVIMENT ATENEÍSTIC DEL FUTUR

El passat diumenge 15 de febrer es va celebrar a l'Institut del Teatre de Barcelona la cloenda del **5È CONGRÉS D'ATENEUS DE CATALUNYA**. Va ser un dia intens però molt profitós per a les 180 persones que van assistir-hi. I és que es tractava de tancar un procés participatiu convocat per la Federació d'Ateneus de Catalunya, que ha durat 13 mesos i que ha tingut per objectiu construir l'associacionisme sociocultural del futur, fent créixer els centres culturals, casals i ateneus del present.

MATÍ: INAUGURACIÓ, VOTACIÓ DE LES ESMENES I TAULA RODONA

La jornada va començar amb els parlaments de les autoritats assistents. Hi van participar, el president del Parlament de Catalunya, **Ernest Benach**, el Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, **Joan Manuel Tresserras**, el president de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, **José Manuel González Labrador** i el Comissionat de l'Alcaldia per a la Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona, **Ramon Nicolau**, a més del president de la Federació d'Ateneus de Catalunya, **Pere-Joan Pujol**. Tots van coincidir en felicitar al conjunt del moviment ateneístic per la feina feta. El president del Parlament, **Ernest Benach**, va manifestar que "Catalunya és terra d'ateneus" i va animar a les entitats a ser presents a internet per formar part de l'anomenada "cultura 2.0". Per la seva banda, el conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, **Joan Manuel Tresserras**, va demanar que l'ateneisme sigui un "aglutinador" de la cultura popular catalana.

Imatge de la taula d'autoritats. D'esquerra a dreta, González Labrador, Tresserras, Benach, Pujol i Nicolau

Els i les congressistes van poder votar les diferents esmenes presentades al document de conclusions de la primera fase

Seguidament es va procedir a la **VOTACIÓ DE LES ESMENES** presentades per les entitats federades al document de conclusions extret dels 5 Debats Temàtics realitzats en diferents punts del territori català durant l'any 2008. Va ser en aquest moment quan tots els i les congressistes van poder exercir el seu vot per a cadascuna de les esmenes presentades per les entitats per decidir si volien o no incorporar-les al document final.

Després de les votacions va arribar l'hora de la **TAULA RODONA "TENIM FUTUR?"**, a través de la qual diversos experts van debatre sobre quins són els reptes de futur del moviment ateneístic i com cal afrontar-los. La taula va ser moderada per la periodista **IMMA PULIDO**. Hi van participar:

- **Ferran Mascarell**: Historiador i vicepresident de l'Ateneu Barcelonès. Tema: "Comunicació i xarxes associatives"
- **Joan Mas**: Empresari i President Fundació Mas i Mas. Tema: "Consum cultural"
- **Alfons Martinell**: Director càtedra UNESCO: polítiques culturals i cooperació (UdG). Tema: "Societat Intercultural"

LA FEAC IMA PULIDO

Taula rodona "Tenim futur?". D'esquerra a dreta, Mascarell, Mas, Pulido, Canyelles, Saez i Martinell

- **Josep Maria Canyelles:** Expert en Responsabilitat Social d'empreses i organitzacions. Tema "Relacions entitats-empreses"
- **Lluís Saez:** Sociòleg i professor a ESADE i a la UAB. Tema: "Valors de la societat catalana"

Abans del dinar es va oferir a totes les persones assistents un espectacle innovador anomenat "**TERRA PRENYADA**", que mesclava disciplines tant diferents com la música i la pintura. La interpretació va anar a càrrec de **JOAN BAIXAS** i **PACA RODRIGO**.

TARDA: TREBALL EN GRUPS, LECTURA DEL MANIFEST I COMIAT

Després del dinar es va iniciar una sessió de **TREBALL EN GRUPS** durant la qual es van presentar diverses experiències i bones pràctiques desenvolupades per entitats federades sobre els diferents àmbits temàtics del Congrés, per tal de donar-les a conèixer a la resta d'associacions.

Imatge del treball en grups que es va realitzar durant la tarda

Un cop fet aquest treball, totes les persones assistents es van tornar a reunir a la Sala Ovidi Montllor de l'Institut del Teatre per conèixer els resultats de les votacions a les esmenes realitzades al matí i assistir a la lectura del manifest resultant del 5è Congrés d'Ateneus de Catalunya. L'acte el va cloure el president de la Federació, **PERE-JOAN PUJOL**, que va agrair a tothom la seva participació i va fer una crida a seguir construint dia a dia les entitats socioculturals catalanes.

El president de la Federació, Pere-Joan Pujol, va cloure el Congrés fent una crida a totes les entitats federades a construir el moviment ateneístic del futur.

LA VERSIÓ FINAL DEL DOCUMENT DE CONCLUSIONS DEL CONGRÉS S'HA FET ARRIBAR PER CORREU POSTAL A TOTES LES ENTITATS FEDERADES I ES POT DESCARREGAR AL BLOC DEL 5È CONGRÉS D'ATENEUS DE CATALUNYA (WWW.ATENEUS.CAT/5CONGRES).

LA JUNTA DIRECTIVA DE LA FAC ES REUNEIX AMB EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT

El passat divendres 13 de març, el president de la Generalitat de Catalunya, el **MOLT HONORABLE SR. JOSÉ MONTILLA**, va rebre a la Junta Directiva de la Federació d'Ateneus de Catalunya. Durant la trobada es va informar al president sobre l'actualitat relacionada amb el teixit associatiu sociocultural del país i sobre el procés desenvolupat a través del 5è Congrés d'Ateneus de Catalunya. També se li van traslladar les següents demandes:

Durant la reunió es va lliurar al president Montilla un exemplar del Llibre Visual de l'Associacionisme Cultural.

- La **CREACIÓ D'UN NOU PLA ATENEUS** per continuar fent possible que les entitats socioculturals puguin adequar i millorar els seus espais.
- La **DEFINICIÓ D'UN NOU MARC DE RELACIONS AMB L'ADMINISTRACIÓ**, especialment amb el Departament de Cultura.
- L'**OBERTURA DE NOVES LÍNIES DE FINANÇAMENT**, especialment en el cas de les activitats ordinàries de les entitats.
- La **REALITZACIÓ D'UNA CAMPANYA GENERAL DE DIFUSIÓ** per impulsar el coneixement dels casals, ateneus i centres culturals per part de la ciutadania.
- La **CREACIÓ D'UNA CATEGORIA ESPECÍFICA EN EL MARC DELS PREMIS NACIONALS DE CULTURA**, que reconegui la tasca cultural que realitzen als ateneus.

Redacció FAC

JORNADA INFORMATIVA: MOLTA INFORMACIÓ I RECURSOS PER A LES ENTITATS FEDERADES

28 entitats federades van participar en la Jornada Informativa organitzada per la FAC.

El passat dissabte 28 de març, la FAC va celebrar una **JORNADA INFORMATIVA PER A ENTITATS FEDERADES** a la seu del Centre Esplai del Prat de Llobregat. Hi van participar una quarantena de persones, representant 28 entitats federades. Les associacions que hi van assistir van poder endur-se un munt d'informacions interessants per aplicar a l'entitat.

I és que durant la sessió es va informar sobre les **DIVERSES CONVOCATÒRIES DE SUBVEN-**

CIONS, AJUTS I PREMIS PREVISTES PER AL 2009, a les quals es poden acollir les associacions socioculturals. Es va fer especial èmfasi en les convocatòries que la FAC ha considerat més importants. Per a aquestes línies, a més d'una explicació genèrica, es van presentar casos pràctics d'entitats federades que s'havien presentat en la darrera convocatòria de l'ajut.

Abans, la Jornada havia començat amb l'explicació de les condicions i els processos a seguir per tal que les entitats federades puguin **INCORPORAR PERSONES QUE HAGIN DE COMPLIR CAUSES PENALS PENDENTS REALITZANT TREBALLS EN BENEFICI DE LA COMUNITAT**. Aquesta exposició va anar a càrrec d'un representant del Departament de Justícia.

Durant la sessió també es van comentar les possibles vies per aconseguir que les entitats federades quedin exemptes del pagament de l'**IMPOST DE BÉNS IMMOBLES** (IBI) i es van presentar dades reals sobre quines entitats el paguen actualment i quines no, i els motius de les exempcions. Abans de tancar la jornada, també es va exposar el nou **PLA FORMATIU-2009** de la Federació, destinat als membres de les Juntes Directives de les entitats socioculturals catalanes.

Redacció FAC

EL PROJECTE 2009

El passat dissabte 24 de gener, l'Assemblea General de la Federació d'Ateneus de Catalunya, reunida a la seu del Centre de Lectura de Reus, va aprovar el projecte de la FAC per a l'any 2009. En aquesta pàgina recollim els objectius inclosos en aquest projecte. Són els següents:

OBJECTIU:

- Definir el marc real d'entitats integrants de la FAC, la seva situació i les seves necessitats, a través de la creació del document "FAC 2009"
- Donar a conèixer a les entitats federades les diferents subvencions, ajuts i premis a les quals es poden acollir i fomentar que més ateneus aconseguixin recursos públics i els que ja n'aconsegueixen puguin augmentar les dotacions rebudes.
- Consolidar el servei d'assessorament en projectes, oferint a les entitats federades orientació en la presentació de projectes, memòries, justificacions...
- Renovar els serveis que la FAC ofereix a les entitats federades i ajustar-los a les seves necessitats.
- Potenciar i facilitar la informatització de la gestió dels ateneus.
- Aconseguir que la major part dels ateneus que encara paguen IBI en resultin exempts.
- Difondre el conveni que la FAC té amb el Departament de Justícia per oferir als ateneus persones que han d'acomplir penes en benefici de la comunitat.

- Renovar l'oferta formativa de la Federació.
- Potenciar la recerca històrica als ateneus.
- Crear un sistema de procediments orientat a facilitar la implantació d'una certificació de qualitat per ateneus.
- Millorar la divulgació de les activitats de la FAC, modificant els sistemes actuals de comunicació.
- Aprofitar la cloenda del 5è Congrés per impulsar les línies de futur.
- Donar més visibilitat als Premis Ateneus.
- Mantenir la presència a fires i festes
- Aconseguir un major reconeixement del moviment ateneístic.

La versió completa del projecte 2009, amb les accions que es realitzaran per a cada objectiu desglossades, es pot consultar a l'espai d'Informació General de www.ateneus.cat.

Redacció FAC

ÀREA D'USUARIS DE WWW.ATENEUS.CAT: TOTES LES SUBVENCIIONS 2009 I AGENDA-WEB

A l'**ÀREA D'ENTITATS** de **WWW.ATENEUS.CAT** està a la disposició de totes les entitats federades tota la informació sobre les subvencions, ajuts i premis per a aquest any 2009 a les quals poden optar. En aquest espai s'hi pot trobar un quadre actualitzat periòdicament amb la informació sobre

les diverses convocatòries i les seves dates clau, la guia de subvencions i ajuts per a entitats socioculturals-2009 que ha editat recentment la Federació i els enllaços a la documentació i els formularis per a les subvencions vigents.

A través de l'**ÀREA D'ENTITATS**, les associacions federades també poden penjar les seves activitats a l'agenda web de **WWW.ATENEUS.CAT**. L'objectiu d'aquest servei de la Federació és oferir a les entitats adherides una nova eina per reforçar la visibilitat i la difusió de les seves activitats, projectes i propostes.

Les entitats que no disposin de les seves dades d'accés a l'**ÀREA D'ENTITATS** de **WWW.ATENEUS.CAT**, han de posar-se en contacte amb la FAC (93 268 81 30, ateneus@ateneus.cat) per demanar-les.

SERVEI DE PRÉSTEC DE MATERIAL

Tal i com s'indica en el Catàleg de Serveis, la Federació d'Ateneus de Catalunya disposa d'un servei de **PRÉSTEC DE MATERIAL** per a totes les entitats federades, que inclou els següents recursos:

- Ordinador portàtil
- Canó de projecció
- Pantalla de projecció
- Exposició sobre les activitats de les entitats socioculturals catalanes
- Exposició sobre la xarxa d'entitats que formen part de la FAC
- Material promocional de la Federació
- Trencaclosques per a infants sobre el moviment ateneístic

En el catàleg es poden consultar les diferents característiques per a cadascun dels materials. Per sol·licitar qualsevol d'aquests recursos cal contactar amb la FAC amb la major antelació possible per tal d'assegurar-se'n la seva disponibilitat.

UN CATÀLEG AMB TOTS ELS SERVEIS DE LA FAC

La Federació d'Ateneus de Catalunya ha editat recentment el "**CATÀLEG DE SERVEIS**". Es tracta d'una carpeta amb fitxes explicatives per a cadascun dels serveis que ofereix la FAC a totes les entitats federades i que permetrà a les associacions adherides tenir recopilada i endreçada la informació de tots els serveis, recursos i iniciatives que la Federació posa a la seva disposició.

La carpeta ja s'ha fet arribar a les entitats federades amb les primeres fitxes i els separadors per les diferents categories i tipus de serveis. Cada cop que es generi un nou servei o recurs, s'enviarà la fitxa respectiva a les entitats federades per tal que l'inclouin al catàleg i estigui sempre disponible per a la seva consulta.

SERVEIS DE DISSENY DE PÀGINES WEB I D'IMATGE CORPORATIVA

Recordem que la Federació d'Ateneus de Catalunya ofereix a totes les entitats federades serveis de disseny de pàgines i d'imatge corporativa:

Servei de disseny de pàgines web: ofert per l'empresa **CRYOGÈNICA** que proposa a les entitats federades descomptes de fins el 20% en els seus serveis de finançament i programació de pàgines web, a més de facilitats a l'hora de realitzar-ne el finançament.

Servei d'imatge corporativa: Ofert per la dissenyadora gràfica **SÍLVIA VALLVERDÚ**. S'ofereix a les entitats federades descomptes del 20% en els preus de maquetació i disseny de documents, materials promocionals i elements d'imatge corporativa en general.

NOU PLA FORMATIU 2009 DE LA FAC

La Federació ha dissenyat un nou **PLA FORMATIU** per a aquest any 2009, **DIRIGIT ALS MEMBRES DE LA JUNTES DIRECTIVES DE LES ENTITATS FEDERADES** i concebut per proporcionar-los eines i coneixements que els permetin millorar la seva gestió diària de les entitats, a través d'un temari específic adaptat a les necessitats actuals de les associacions.

Les formacions es duran a terme durant els mesos de maig, octubre i novembre del 2009, amb dos formats diferenciats: curs i taller. En el següent quadre-resum exposem les diferents convocatòries formatives:

<i>Temari</i>	<i>Data</i>	<i>Lloc de realització</i>	<i>Horari</i>	<i>Termini per inscriure's</i>
<i>Curs-Les responsabilitats dels membres de les juntes i la nova Llei d'Associacions</i>	23 maig	<i>Centre Esplai. C/Riu Anoia, 42-54. El Prat de Llobregat</i>	<i>De les 9'30h a les 14h</i>	20 maig
<i>Taller-L'aplicació de la nova llei de protecció de dades (1)</i>	3 octubre	<i>Fundació Pere Tarrés. C/Carolines, 10. Barcelona</i>	<i>De les 9'30h a les 14h</i>	30 setembre
<i>Taller-L'aplicació de la nova llei de protecció de dades (2)</i>	14 novembre	<i>Fundació Pere Tarrés. C/Carolines, 10. Barcelona</i>	<i>De les 9'30h a les 14h</i>	30 setembre
<i>Taller-Captació, retenció i motivació del soci com a voluntari (1)</i>	24 octubre	<i>Fundació Pere Tarrés. C/Carolines, 10. Barcelona</i>	<i>De les 9'30h a les 14h</i>	21 octubre
<i>Taller-Captació, retenció i motivació del soci com a voluntari (2)</i>	28 novembre	<i>Fundació Pere Tarrés. C/Carolines, 10. Barcelona</i>	<i>De les 9'30h a les 14h</i>	21 octubre

Animem a totes les entitats federades a aprofitar aquestes propostes de formació. Per formalitzar les inscripcions cal posar-se en contacte amb la FAC (93 268 81 30, formacio@ateneus.cat)

Les propostes formatives de la FAC estan obertes a qualsevol associació sociocultural. El preu de la inscripció per a les entitats federades és de 15 € per als tallers (inclou les dues sessions) i 6 € per al curs. Per a les no federades és de 30 € per als tallers (inclou les dues sessions) i 12 € per al curs.

Redacció FAC

LA FAC, MEMBRE DE LA COMISSIÓ PERMANENT DE L'OBSERVATORI CATALÀ DEL CIVISME

La Federació d'Ateneus de Catalunya és membre de l'**OBSERVATORI CATALÀ DEL CIVISME** des de la constitució, el passat mes de febrer, d'aquest organisme adscrit a la Secretaria d'Acció Ciutadana. L'integren 40 vocalies, de les quals només 8 formen part de la seva Comissió Permanent. El passat mes de febrer, la Federació va ser escollida per formar part d'aquesta Comissió.

L'**OBSERVATORI CATALÀ DEL CIVISME** té per funcions assessorar l'administració de la Generalitat en matèria de civisme i promoure l'adopció de mesures per tal de fomentar-lo, entre d'altres. L'integren representants de dife-

Un moment de la sessió constitutiva de l'Observatori Català del Civisme.

rents agents socials: cinc departaments de la Generalitat de Catalunya (Governació, Acció Social i Ciutadania, Educació, Justícia i Interior), entitats i organismes del món local i sindical, representants dels col·legis professionals vinculats amb temes de civisme, educació i convivència, del món associatiu, de les fundacions i obres socials i dels diferents consells nacionals catalans (de l'audiovisual, de la joventut, de la gent gran, de les dones, del voluntariat i escolar de Catalunya).

Redacció FAC

8 L'ABI DE MONTCADA. UN VIATGE DE 100 ANYS!

A principis de segle XX, el municipi de Montcada i Reixac comptava amb una població de prop de dues mil persones i, ja aleshores, existien una quinzena d'entitats i associacions. I és que els catalans hem estat i som un poble donat a l'associacionisme i Montcada i Reixac, no n'ha estat una excepció.

La societat ha canviat molt des d'aleshores, però seguim comptant a Montcada i Reixac amb un gran nombre d'entitats i associacions que malden per exposar, difondre i promoure, cadascuna des de la seva vessant, les seves activitats, propostes, reflexions i inquietuds entre el veïnat. I bé, l'Associació Benèfic Instructiva Ateneu Domingo Fins fa enguany **CENT ANYS**, motiu que ens ha d'omplir de satisfacció i fer-nos sentir orgullosos, com a socis i com a montcadencs. El 14 d'abril de 2009, es va constituir la primera Junta directiva de l'associació, gràcies a l'empenta i a l'altruisme del mecenes de l'entitat, en Domingo Fins i Sagarra, i a dia d'avui som prop de 300 socis i un referent cultural per al poble, que pretén promoure i enfortir el teixit associatiu català. Tenim una ferma vocació d'obrir l'entitat a tota la població de Montcada i encabir-hi totes aquelles associacions, entitats i plataformes que contribueixen a enfortir el teixit associatiu de Montcada, així com col·laborar estretament amb d'altres que amb les seves activitats, enforteixen el sentit de pertinença dels veïns i veïnes al nostre poble.

Com no, però, tenim pendent l'etern problema de les nostre instal·lacions. Aquesta és una qüestió cabdal pel futur immediat de l'associació, per això estem endegant els tràmits necessaris i complexos per a tal de solucionar-ho, com així serà. Seguirem treballant amb la discreció necessària per aquestes qüestions i esperem que en el moment oportú trobem els recolzaments necessaris per a superar les dificultats amb les quals ens trobarem.

En honor a les persones que van fer possible el naixement de l'entitat i a les que han contribuït a que

Imatge general del l'edifici de l'entitat

l'entitat degana del municipi arribi a celebrar el seu centenari, la Junta Directiva que a dia d'avui dirigeix els dissenys de l'associació, ha pres la determinació de realitzar un centenar d'activitats durant tot l'any dirigides als socis/sòcies i veïns/es de Montcada, puguin gaudir-les. Teatre, concerts, cinema, homenatges, presentació de llibres, història, jocs, xerrades, concursos, excursions; tot plegat, n'hi haurà per a tots els gustos i totes les edats. Us convidem a participar en les activitats de centenari. Creiem que són el millor homenatge que podrem fer als que ens han precedit i han sentat les bases per tal que avui l'ABI segueixi viu i amb vocació de servei a Montcada i Reixac.

Feliç centenari i gràcies a tothom!
Visca l'ABI!!

Associació Benèfic Instructiva Ateneu Domingo Fins
C/ Colom, 5
08110 Montcada i Reixac
93 564 00 06
info@abimontcada.org
www.abimontcada.org